

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. juuli 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0197(NLE)

11153/22
ADD 1

UD 144
COEST 544

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Eelnõu: ELi JA MOLDOVA VABARIIGI TOLLI ALLKOMITEE OTSUS
Moldova Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi ja Euroopa Liidu
volitatud ettevõtjate programmi vastastikuse tunnustamise kohta

EELNÕU

ELi JA MOLDOVA VABARIIGI TOLLI ALLKOMITEE

OTSUS nr .../2022,

...

**Moldova Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi
ja Euroopa Liidu volitatud ettevõtjate programmi
vastastikuse tunnustamise kohta**

ELi JA MOLDOVA VABARIIGI TOLLI ALLKOMITEE,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelist assotsieerimislepingut,¹eriti selle V jaotise 5. peatükki,

¹ ELT L 260, 30.8.2014, lk 4.

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu (edaspidi „leping“) V jaotise 5. peatüki eesmärk on tugevdada koostööd tolli valdkonnas, et tagada nimetatud peatüki eesmärkide täitmine ja veelgi soodustada kaubandust, tagades samal ajal tõhusa kontrolli, julgeoleku ja hoides ära pettusi.
- (2) Lepingu artikli 197 punktis j on sätestatud lepinguosaliste kohustus kehtestada asjakohastel ja vajalikel juhtudel kaubanduspartnerluse programmide ja tollikontrolli, sealhulgas kaubandussoodustusmeetmete vastastikune tunnustamine.
- (3) Kaubanduspartnerluse programmide, täpsemalt Moldova Vabariigi volitatud ettevõtjate programmi ja liidu volitatud ettevõtjate programmi vastastikune tunnustamine võimaldab oluliselt suurendada julgeolekut ja turvalisust ning soodustada kauba liikumist rahvusvahelises tarneahelas.
- (4) Nende kahe volitatud ettevõtjate programmi aluseks on Maailma Tolliorganisatsiooni poolt 2005. aasta juunis vastu võetud maailmakaubanduse tagamise ja lihtsustamise standardite raamistiku (SAFE raamistik) propageeritud rahvusvaheliselt tunnustatud julgeolekustandardid.

- (5) Vastastikune tunnustamine võimaldab lepinguosalistel pakkuda soodustusi neile ettevõtjatele, kes on panustanud tarneahela turvalisusesse ning kes on asjaomaste programmide kohaselt volitatud ettevõtjad.
- (6) Kohapealsed kontrollkäigud ning liidu ja Moldova Vabariigi volitatud ettevõtjate programmide ühine hindamine on näidanud, et nende programmide julgeoleku ja ohutuse miinimumnõuded on omavahel kooskõlas ja võimaldavad saavutada samaväärseid tulemusi.
- (7) Lepingu artikli 200 lõikega 1 asutati tolli allkomitee. Assotsieerimislepingu artikli 200 lõike 3 punkti b kohaselt on tolli allkomiteel õigus võtta vastu otsuseid tollikontrolli ja kaubanduspartnerluse programmide vastastikuse tunnustamise ning vastastikku soodustuste võimaldamise küsimustes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tolliasutus“ – liidu liikmesriigi tolliasutus või Moldova Vabariigi tolliasutus, edaspidi koos „tolliasutused“;
- 2) „ettevõtja“ – kaupade rahvusvahelise liikumisega seotud isik;
- 3) „isikuandmed“ – teave kindlakstehtud või kindlakstehtava isiku kohta;
- 4) „programm“ –
 - a) liidus: Euroopa Liidu volitatud ettevõtja staatus (turvalisus ja julgeolek), mis on antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013¹ artikli 38 lõike 2 punkti b alusel;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

- b) Moldova Vabariigis: volitatud ettevõtjate programm, mis hõlmab turvalisuse ja julgeoleku valdkonna volitatud ettevõtja staatust (luba) ning tollilihtsustuse õigusega/turvalisuse ja julgeoleku valdkonna volitatud ettevõtja staatust (AEOC/AEOS) (luba); valitsuse kontrolli alt välja jäävatest piirkondadest pärit ettevõtjad ei vasta volitatud ettevõtja loa saamise tingimustele enne, kui pädevad keskasutused, nagu näiteks Moldova Vabariigi Tolliteenistuse peakorter, on saanud hinnata kõiki volitatud ettevõtja kriteeriume;
- 5) „programmiosalised“ – ettevõtjad, kellel on liidus volitatud ettevõtja staatus ja ettevõtjad, kellel on Moldova Vabariigis programmiosalise staatus, vastavalt punktis 4 osutatule, kui neile viidatakse ühiselt.

Artikkel 2

Vastastikune tunnustamine ja otsuse rakendamine

1. Käesolevaga tunnustatakse vastastikku, et liidu ja Moldova Vabariigi programmid on kokkusobivad ja samaväärsed ning teise poole antud volitatud ettevõtja staatus kiidetakse vastastikku heaks.
2. Lepinguosalised rakendavad käesolevat otsust oma tolliasutuste kaudu.

Artikkel 3
Kokkusobivus

Tolliasutused teevad koostööd, et säilitada nende programmide vaheline kooskõla ja samaväärsus, eelkõige järgmistes küsimustes:

- a) ettevõtjatele volitatud ettevõtja staatuse ja osalise staatuse andmise taotlemise protsess;
- b) taotluste hindamine;
- c) volitatud ettevõtja ja osalise staatuse andmine;
- d) volitatud ettevõtja ja osalise staatuse haldamine, järelvalve, peatamine, ümberhindamine ja tühistamine;
- e) tolliasutuste ja keskkonnaasutuste vahelise koostöö edendamine, et paremini tagada volitatud ettevõtja ja osalise staatuse kooskõla rahvusvaheliste keskkonnastandarditega.

Lepinguosalised tagavad, et nende kaubanduspartnerluse programmid toimivad SAFE raamistiku asjakohaste standardite kohaselt.

Artikkel 4
Soodustused

1. Iga tolliasutus näeb teise tolliasutuse programmiosalistele ette soodustused, mis on samaväärsed tema enda programmiosalistele antavate soodustustega.
2. Lõikes 1 osutatud soodustused võivad olla:
 - a) vähem turva- ja julgeolekukontrollide: iga tolliasutus võtab programmiosalisele teise lepinguosalise tolliasutuse antud staatust positiivselt arvesse riskihindamisel, et vähendada inspekteerimiste või kontrollide arvu, ning muude turva- ja julgeolekumeetmete korral;
 - b) äripartnerite tunnustamine taotlemisprotsessi käigus: iga tolliasutus võtab programmiosalisele teise lepinguosalise tolliasutuse antud staatust arvesse, et kohelda programmiosalist turvalise ja kindla partnerina, kui äripartnerite suhtes kehtivaid nõudeid hinnatakse taotlejate puhul, kes esitavad taotluse lepinguosalise enda programmi raames;
 - c) eeliskohtlemine tollivormistusel: iga tolliasutus võtab programmiosalisele teise lepinguosalise tolliasutuse antud staatust arvesse prioriteetse kohtlemise ja kiirendatud menetluste ning saadetiste lihtsustatud tolliformaalsuste ja kiirendatud ringlusse laskmise tagamisel, juhul kui tegemist on programmiosalisega;

- d) äritegevuse järjepidevuse mehhanism. mõlemad tolliasutused püüavad luua äritegevuse järjepidevuse ühise mehhanismi kaubavoogude häirete jaoks, mis on tekkinud julgeolekualaste valmisoleku tasemete tõstmise, piiride sulgemise ja/või loodusõnnetuste, ohtlike vahejuhtumite või muude suuremate intsidentide tagajärjel, selleks et tolliasutused saaksid võimalikult palju hõlbustada ja kiirendada programmiosaliste tarnitavaid esmatahtsate kaupade saadetisi;
 - e) programmiosalise esitatud väljumise või sisenemise ülddeklaratsiooniga hõlmatud saadetiste eelisjärjekorras kontrollimine, kui tolliasutus otsustab kontrolli teha.
3. Pärast artikli 7 lõikes 3 osutatud läbivaatamismenetlust võivad kummagi lepinguosalise tolliasutused koostöös lepinguosalise territooriumil asuvate teiste valitsusasutustega anda lisasoodustusi, mis võivad hõlmata protsesside ühtlustamist ja saadetiste piiril liikumise prognoositavuse suurendamist niivõrd, kui see on võimalik.
4. Iga tolliasutus
- a) võib peatada teise tolliasutuse programmiosalistele käesoleva otsuse alusel antud soodustused;
 - b) teatab mõistliku aja jooksul teisele tolliasutusele punktis a osutatud soodustuste peatamisest ja selle põhjustest;

- c) võib soodustused punkti a alusel peatada üksnes põhjustel, mis on samaväärsed nendega, mille puhul ta peataks programmiosaliste osalemise oma programmis.
- 5. Kui tolliasutus peab seda vajalikuks, teatab ta teise tolliasutuse programmis osalevate programmiosalistega seotud rikkumistest sellele teisele tolliasutusele, et viimane saaks kohe kontrollida, kas tema antud soodustused ja staatus on asjakohased.
- 6. Täpsemalt ei takista käesolev otsus lepinguosalist või tolliasutust nõudmast teavet lepingu artiklis 198 osutatud vastastikuse haldusabi või muude lepinguosaliste vahelistes või tolliasutuste vahelistes suhetes kohaldatavate õigusaktide alusel.

Artikkel 5

Teavevahetus ja teavitamine

- 1. Tolliasutused edendavad käesoleva otsuse tõhusaks rakendamiseks omavahelist suhtlemist alljärgnevalt:
 - a) esitades teineteisele oma programmis osalevate programmiosaliste andmed kooskõlas lõikega 3;
 - b) andes üksteisele õigeaegselt teavet programmide toimimise ja arenguga seotud ajakohastuste kohta;

- c) vahetades teavet tarneahela turvalisuse põhimõtete ja sellega seotud suundumuste kohta ning
 - d) tagades tõhusa teabevahetuse Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Moldova Vabariigi tolliameti vahel, et tõhustada tarneahela turvalisusega seotud riskijuhtimistavasid.
2. Teabevahetus ja teavitamine käesoleva otsuse raames toimub Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Moldova Vabariigi tolliameti vahel.
3. Pärast programmiosaliselt nõusoleku saamist saadab iga tolliasutus teisele tolliasutusele selle programmiosalise kohta järgmised andmed:
- a) nimi;
 - b) aadress;
 - c) programmiosalise staatus – kas tegemist on lubatud, peatatud, tühistatud või kehtetuks tunnistatud liikmestaatusega;
 - d) kinnitamise või volitamise kuupäev, kui see on teada;
 - e) kordumatu tunnusnumber (näiteks: EORI-number või volitatud ettevõtja loa number) ning

- f) muud üksikasjad, mille tolliasutused võivad ühiselt kindlaks määrata, kohaldades asjakohasel juhul vajalikke tagatisi.

Täpsemalt ei sisalda esimese lõigu punktis c osutatud üksikasjad peatamise, tühistamise või kehtetuks tunnistamise põhjuseid.

- 4. Tolliasutused vahetavad lõikes 3 osutatud teavet süstemaatiliselt ja elektrooniliselt.

Artikkel 6

Teabe töötlemine

- 1. Iga tolliasutus kohustub:

- a) kasutama käesoleva otsuse alusel saadud mis tahes teavet, sh isikuandmeid, üksnes käesoleva otsuse rakendamise, sh järelevalve ja aruandluse eesmärgil, kui käesolevas otsuses ei ole sätestatud teisiti, ning
- b) olenemata punktist a saama teabe saatnud tolliasutuselt eelneva kirjaliku nõusoleku teabe kasutamiseks muul eesmärgil. Kui teavet kasutatakse muul eesmärgil, võetakse arvesse kõnealuse asutuse ettenähtud piiranguid.

2. Iga tolliasutus kohustub:
- a) käsitama käesoleva otsuse alusel saadud teavet konfidentsiaalsena ning
 - b) tagama käesoleva otsuse alusel saadud teabe kaitse vähemalt samal tasemel kui kaitstakse tema programmis osalevatelt programmiosalistelt saadud teavet.
3. Olenemata lõike 1 punktist a võib tolliasutus kasutada käesoleva otsuse alusel saadud teavet siseriiklike tollialaste õigusaktide rikkumise tõttu algatatud kohtu- või haldusmenetluses, sealhulgas tõendusmaterjalis, ettekannetes ja ütlustes. Teabe saanud tolliasutus teavitab teabe andnud tolliasutust teabe kasutamisest enne, kui ta teavet kasutab.
4. Iga tolliasutus kohustub:
- a) avaldama käesoleva otsuse alusel saadud teavet üksnes sel eesmärgil, milleks see saadi, ning

- b) olenemata punktist a, kui tal on kohustus avaldada teavet kohtu- või haldusmenetluses või asjaomase riigi õiguse alusel, teavitama teabe andnud tolliasutust sellest eelnevalt kirjalikult, välja arvatud juhul, kui see ei ole seaduse või käimasoleva uurimise tõttu lubatud. Niisugusel juhul teatab ta sellest teabe andnud tolliasutusele võimalikult kiiresti pärast seda, kui ta on teabe avaldanud.

5. Iga tolliasutus kohustub:

- a) tagama, et tema edastatav teave on täpne ja seda ajakohastatakse korrapäraselt;
- b) võtma vastu või säilitama asjakohase teabe kustutamise korra;
- c) teavitama viivitamata teist tolliasutust, kui ta teeb kindlaks, et teisele tolliasutusele saadetud teave on ebatäpne, mittetäielik, ebausaldusväärne või kui selle saamine või edasine kasutamine on vastuolus käesoleva otsusega;
- d) võtma kõik meetmed, mida ta peab asjakohaseks, et vältida ekslikku tuginemist sellisele teabele, sealhulgas punktis c osutatud teabe täiendamine, kustutamine või parandamine, ning
- e) säilitama käesoleva otsuse alusel saadud teavet üksnes seni, kuni see on vajalik käesoleva otsuse rakendamiseks, välja arvatud juhul, kui asjaomase riigi õigusega on ette nähtud teisiti või kui see on vajalik kohtu- või haldusmenetluse jaoks.

6. Lisaks lõigetes 4 ja 5 sätestatule tagab iga tolliasutus eelkõige, et:
- a) kehtestatakse kaitsemeetmed (sealhulgas elektroonilised kaitsemeetmed), mille kohaselt kontrollitakse teadmishajaduse alusel juurdepääsu teabele, mis on saadud teiselt tolliasutuselt käesoleva otsuse alusel;
 - b) teiselt tolliasutuselt käesoleva otsuse alusel saadud teave on kaitstud loata juurdepääsu, levitamise, muutmise, kustutamise või hävitamise eest;
 - c) teiselt tolliasutuselt käesoleva otsuse alusel saadud teavet ei avaldata ühelegi eraisikule ega osapoolele, riigile või rahvusvahelisele organile, kes ei ole lepingu osaline, ega ühelegi teisele liidu või Moldova Vabariigi ametiasutusele, välja arvatud juhul, kui see on nõutav kohtu- või haldusmenetluses või asjaomase riigi õiguse alusel, ning
 - d) teiselt tolliasutuselt käesoleva otsuse alusel saadud teavet säilitatakse alati turvalistes elektroonilistes või paberkandjatel põhinevates salvestussüsteemides ning teiselt tolliasutuselt saadud teabele juurdepääsu, selle avaldamise ja kasutamise kohta säilitatakse logisid või dokumente.

7. Iga tolliasutus kohustub:
- a) tagama, et teise tolliasutuse programmiosalise isikuandmeid, mis on seotud tema juurdepääsuga andmetele ning andmete parandamise ja nende ajastamisega või kasutamise ajutise peatamisega, töödeldakse vähemalt tema programmis osaleva programmiosalise isikuandmetega samaväärsel viisil ning
 - b) avaldama teavet, et teavitada oma programmiosalisi punktis a osutatud taotluste suhtes kohaldatavast menetlusest asjaomase riigi õiguse alusel.
8. Iga tolliasutus tagab, et programmiosalistel on nende isikuandmetega seoses juurdepääs halduslikule kaebemenetlusele või kohtulikule läbivaatamisele, olenemata nende kodakondsusest või elukohariigist.
9. Tolliasutused avaldavad teavet, et teavitada programmiosalisi nende võimalustest taotleda halduslikku kaebemenetluse algatamist või kohtulikku läbivaatamist.

10. Käesoleva artikli sätete järgimist iga tolliasutuse poolt kontrollib vastav asjaomane asutus, kes tagab, et kaebused teabe mittenõuetekohase töötlemise kohta võetakse vastu, neid uuritakse, neile vastatakse ja need lahendatakse nõuetekohaselt. Nimetatud asutused on:
- a) liidus: Euroopa Andmekaitseinspektor või tema õigusjärglane ning liikmesriikide andmekaitseasutused;
 - b) Moldova Vabariigis: riiklik isikuandmete kaitse keskus või selle õigusjärglane Moldova Vabariigi tolliametis.

Artikkel 7

Konsulterimine, järelevalve ja läbivaatamine

1. Tolliasutused lahendavad kõik käesoleva otsuse rakendamisega seotud küsimused konsultatsioonide teel tolli allkomitee egiidi all.
2. Mõlemad lepinguosalised teevad käesoleva otsuse rakendamisel tihedat koostööd ja jälgivad otsuse rakendamist korrapärase ühiste kontrollkäikude kaudu, et teha kindlaks mõlema lepinguosalise programmide võimalikud tugevad ja nõrgad küljed.

3. Tolli allkomitee vaatab käesoleva otsuse rakendamise korrapäraselt läbi. Kõnealune ülevaatomismenetlus võib eelkõige hõlmata järgmist:
- a) arvamuste vahetus vahetatud üksikasjade ja programmiosalistele artiklis 4 osutatud volitatud ettevõtja soodustuste andmise kohta, sealhulgas mis tahes tulevaste üksikasjade või artiklis 4 osutatud volitatud ettevõtja soodustuste kohta;
 - b) arvamuste vahetus turvasätete kohta, nt protokollid, mida tuleb järgida tõsiste julgeolekuintsidentide ajal ja pärast seda (äritegevuse jätkamine), või kui asjaolud põhjustavad vastastikuse tunnustamise peatamise;
 - c) artiklis 4 osutatud soodustuste peatamise läbivaatamine ning
 - d) artikli 6 rakendamise läbivaatamine.

Artikkel 8

Lõppsätted

1. Tolli allkomitee võib käesolevat otsust muuta. Otsuse muudatus jõustub vastavalt artiklis 9 sätestatud menetlusele.

2. Tolliasutus võib käesoleva otsuse kohase koostöö igal ajal peatada, teatades sellest teisele tolliasutusele kirjalikult 30 päeva ette. Selline teade tuleb esitada ka Euroopa Komisjoni pädevale talitusele ning Moldova Vabariigi tolliametile. Olenemata käesoleva otsuse kohase koostöö peatamisest jätkavad tolliasutused teabe kaitse tagamiseks artikli 6 lõigete 1, 2 ja 4–6 sätete täitmist.
3. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva otsuse täitmise igal ajal lõpetada, teatades sellest diplomaatiliste kanalite kaudu teisele lepinguosalisele. Käesoleva otsuse kehtivus lõpeb 30 päeva pärast seda, kui teine lepinguosaline on kirjaliku teate kätte saanud. Olenemata käesoleva otsuse kehtivuse lõppemisest järgivad tolliasutused teabe kaitse tagamiseks jätkuvalt artikli 6 lõigete 2, 4 ja 6 nõudeid.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil Moldova Vabariik on teatanud liidule lepingu jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimisest.

..., ...

Tolli allkomitee nimel

eesistuja
